

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 8CoP/103/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 0022200587
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 06. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Agnesa Hricová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2022:0022200587.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Agnesy Hricovej a členov senátu JUDr. Denisy Novotnej Mlinárscikovej a JUDr. Frederiky Zozulákovej v právnej veci starostlivosti súdu o maloletú Y. L. nar. XX.X.XXXX zast. v konaní kolíznym opatrovníkom Úradom práce, soc. vecí a rodiny Michalovce, dieťaťa rodičov: E. L. rod. L. nar. XX.XX.XXXX a G. L. nar. X.X.XXXX bývajúcim na ul. C. č. XXX v E. zast. v konaní JUDr. Annou Drugdovou advokátkou advokátskej kancelárie so sídlom v Humennom na Námestí slobody č. 25 o nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní otca proti uzneseniu Okresného súdu Michalovce zo dňa 15.2.2022 č. k. 2P/21/2022-26 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Michalovce zo dňa 17.2.2022 č. k. 2P/21/2022-36 takto

rozhodol:

Potvrdzuje uznesenie v spojení s opravným uznesením v napadnutom výroku o úprave styku.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým uznesením dočasne zveril mal. Y. do osobnej starostlivosti matky. Upravil styk otca s mal. Y. každú párnú kal. sobotu v mesiaci od 10:00 do 16:00 hod., každú párnú kal. nedeľu v mesiaci od 10:00 do 16:00 hod. za prítomnosti matky. Rozhodol, že otec je oprávnený mal. dieťa prevziať súdom stanovený čas v mieste bydliska matky a na uvedenom mieste matke riadne a včas odovzdať. Zaviazal matku v lehote 30 dní od nariadenia neodkladného opatrenia podať návrh vo veci samej na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k mal. Y.. Rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Opravným uznesením opravil záhlavie napadnutého uznesenia, ktoré má správne znieť: „Okresný súd Michalovce, v rodinnoprávnej veci maloletej Y. L., nar. XX.XX.XXXX zastúpená kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Michalovce, dieťa rodičov matky: E. L., rod. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom: 1. G. XXX, E., v konaní zastúpená JUDr. Ľubošom Kizivatom, advokátom so sídlom Sama Chalupku 6912/16C, Michalovce a otca: G. L., rod. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom: C. XXX, E. o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia, takto“

3. Proti tomuto uzneseniu podal v zákonom stanovenej lehote proti výroku II. odvolanie otec a navrhol, aby odvolací súd zmenil napadnutý výrok uznesenia tak, že upraví styk s mal. Y. každú párnú kal. sobotu od 10:00 do 16:00 hod., každú párnú kal. nedeľu od 10:00 do 16:00 hod., každý nepárny kal. piatok od 10:00 do 16:00 hod., každú nepárnu kal. sobotu od 10:00 do 16:00 bez prítomnosti matky. Uviedol, že odvolanie podáva z dôvodu, že súd prvej inštancie nesprávne a neúplne zistil skutočný stav veci a na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Konštatoval, že posledný rok nežili v spoločnej domácnosti, pretože matka prevažnú časť bývala v dome svojich rodičov a opakovane sa k nemu vracala podľa toho, ako jej to vyhovovalo. Odmieťa tvrdenia matky, že by ju mal v minulosti fyzicky napadnúť alebo psychicky týrať. Uviedol, že matka užíva lieky, ktoré následne zapíja alkoholom, čo niekoľkokrát spôsobilo, že bolo problematické ju zobudiť, pričom svedkom takéhoto stavu by mala byť aj mal. Y.. Poprel že by matku nútil pracovať a nevie o žiadnych jej zraneniach, ktoré by mali byť

potvrdené lekárom. Konštatoval, že k odchodu matky so spoločnej domácnosti došlo v januári 2022 za dramatických okolností, pretože matka po užití liekov na upokojenie tieto zapila alkoholom a sama sa priviedla do stavu, ktorý sa podobal bezvedomiu. Urobila tak v čase, keď sa v dome nachádzala aj mal. Y.. Konštatoval, že keď našiel matku dieťaťa v takom stave v prvom rade sa ju snažil prebrať a následne volal otcovi matky, aby mu prišiel s ňou pomôcť. Starý otec mal. Y. matku takmer duchom neprítomnú položil do auta a spolu s maloletou odviezol ich k ním domov. O takýto incident zo strany matky nedošlo po prvý raz, a preto považoval za dobré riešenie ak rodičia matke dohovoria, aby nekombinovala lieky s alkoholom. Výsledkom však bolo, že matka ho začala obviňovať z údajných útokov na svoju osobu a začala mu brániť v kontakte s mal. Y. a nahovárať jej, aby všade povedala, že ocka neľúbi a nechce s ním ísť. Konštatoval, že podľa jeho názoru matka potrebuje odbornú pomoc, pretože škodí nie len sebe, ale aj maloletému dieťaťu. Uviedol, že vzhľadom na skutočnosť, že maloletá so svojou matkou býva v dome starých rodičov nenamietal voči úprave výchovy dieťaťa, pretože verí, že o maloleté dieťa v prípade indispozície matky sa postará stará matka a on nechce situáciu ešte viac zhoršovať. Nesúhlasí s úpravou styku, pretože nie je vhodné, aby mal. Y. bola svedkom nezhôd medzi rodičmi, pretože ak sa styk bude realizovať za prítomnosti matky nezhody sa vylúčiť nedajú. Vytkol súdu prvej inštancie, že vôbec neuviedol a náležite neodôvodnil prečo by sa styk nemohol realizovať bez prítomnosti matky. Mal. Y. bude mať 6 rokov, je vo veku keď už bez akýchkoľvek problémov zvláda čas tráviť bez matky, na otca je zvyknutá a on sa o ňu vie náležite postarať. S mal. Y. trávil dostatočne dlhý čas, ale odkedy starí rodičia ju začali nahovárať voči nemu, svojho otca nemá rada a snaží sa vyhovieť matke a starým rodičom, ktorí ju nahovárajú na to, aby všade vravela, že otca neľúbi a nechce ho. Poukázal na to, že ani len prvé stretnutie s mal. dieťaťom na základe nariadeného neodkladného opatrenia neprebehlo dobre, pretože matka dieťa odmietla vydať a on keď zavolať políciu, príslušní policajti urobili záznam o priebehu styku a sami zapísali do záznamu, že boli svedkom toho, ako starí rodičia nahovárali dieťa voči otcovi. Tento policajný záznam zo dňa 26.2.2022, t. j. sobota, nemá k dispozícii a navrhol, aby súd tento záznam z OO PZ Michalovce vyžiadal. Uviedol, že maloletá je pod výrazným vplyvom matky a starých rodičov, čoho svedkom boli aj privolaní príslušníci polície, preto má zato, že nie je v záujme maloletej, aby nemohla byť s otcom sama bez prítomnosti matky, ktorá v skutočnosti nechce rešpektovať rozhodnutie súdu a bráni v stretávaní dcéry s otcom, konkrétne 26.2.2022. Poukázal na to, že ak stratí možnosť pravidelného kontaktu s dieťaťom reálne hrozí, že môže dôjsť k nenávratnému odcudzeniu a negatívny vplyv matky a starých rodičov na mal. dieťa voči nemu bude mať nezvratné následky. Uviedol, že maloletá s ním má dobrý vzťah, rada s ním trávila čas, nikdy sa ho nebála a vždy ho považovala za otca a veľkého kamaráta, preto nútené odlúčenie od neho nemôže na dieťa vplyvať pozitívne. Namietol, aj to, že súd prvej inštancie určil, že stretnutie sa má uskutočniť za prítomnosti matky, avšak nie je z neho zrejmé, že miesto stretnutia vyberá a určuje otec, čo znamená, že ak matka odmietne s otcom odísť, nemôže s ním odísť ani mal. Y., čo je ďalšia reálna prekážka pre riadne realizovanie súdneho rozhodnutia. Rozsah styku považuje za nedostatočný s prihliadnutím na to, že by mal mať možnosť byť s maloletou len jedenkrát za 2 týždne, čo vytvára dlhý časový priestor, počas ktorého nebude mať vôbec priestor, aby realizoval styk s dieťaťom.

4. Kolízny opatrovník vo vyjadrení navrhol potvrdiť uznesenie ako vecne správne. Konštatoval, že rodičia mal. dieťaťa sú v rodičovskom a partnerskom konflikte, preto bolo potrebné dočasne upraviť rodičovské práva a povinnosti k mal. dieťaťu. Konštatoval, že na Okresnom súde Michalovce prebieha pod sp. zn. 15P/29/2022 konanie o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej, kde sa vykonáva súdne dokazovanie a dokazovanie vykonávajú aj orgány činné v trestnom konaní.

5. Odvolací súd z pripojeného vyšetrovacieho spisu ORPZ Michalovce sp. zn. ČVS: ORP-206/1-VYS-MI-2022 pre prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 349 Trestného zákona zistil, že trestné oznámenie z podozrenia zo spáchania prečinu marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 349 Trestného zákona podaného otcom maloletého dieťaťa bolo odmietnuté uznesením z 29.4.2022, nakoľko nie je dôvod na začatie trestného stíhania na postup podľa § 197 ods. 2 Trestného poriadku. Z odôvodnenia citovaného uznesenia vyplýva, že preverením trestného oznámenia bolo zistené, že nedošlo k spáchaniu žiadneho z trestných činov vedených v osobitnej časti trestného zákona ani inému protiprávnemu konaniu a nie je dôvod na začatie trestného stíhania, preto odmietnutie veci bolo dôvodné. V danom prípade je potrebné poukázať na to, že medzi rodičmi sú dosť ťažké chvíle a v ich vzťahu vládne napätie. Aj napriek tomu matka dieťa na styk riadne pripravila a tento až do problematickeho bodu obedu maloletej riadne realizovala. K styku otca s dcérou riadne došlo, tento však skomplikoval spor ohľadom času, ktorý potrebuje na zabezpečenie pokojného poskytnutia stravy maloletej matka. Je potrebné podotknúť, že o vnútorných pohnútkach a motívoch konania E. L. svedčí aj to, že v daný

deň žiadnym spôsobom nepovedala a ani nenaznačila, že nie je ochotná pokračovať v styku otca s dcérou, dokonca sa s dcérou na detské ihrisko vrátila a zotrvala tam až do ukončenia styku otca s dcérou uvedenom v uznesení.

6. Odvolací súd z pripojeného vyšetrovacieho spisu ORPZ Michalovce sp. zn. ČVS: ORP-187/1-VYS-MI-2022 zistil, že uznesením podľa § 197 ods. 1 písm. d/ Trestného poriadku vec podozrenia zo spáchania trestného činu krivého obvinenia podľa § 345 ods. 1 Trestného zákona, ktoré podal otec maloletého dieťaťa, bola odmietnutá, nakoľko nie je dôvod na začatie trestného stíhania alebo na postup podľa § 197 ods. 2 Trestného zákona, pretože trestné oznámenie otca maloletej po výsluchu E. L. ako aj skutočnosti ohľadne vyšetrovania vedeného na základe trestného oznámenia podaného SB., nebolo zistené, aby na ich podklade bolo možné začať trestné stíhanie pre prečin krivého obvinenia podľa § 345 ods. 1 Trestného zákona, alebo pre akýkoľvek trestný čin uvedený v osobitnej časti Trestného zákona.

7. Odvolací súd z uznesenia ORPZ Michalovce z 20.5.2022 sp. zn. ČVS: ORP-55/1-VYS-MI-2022 bolo vznesené obvinenie podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku na otca mal. dieťaťa G. L. nar. X.X.XXXX pre zložil týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/, b/, ods. 3 písm. d/ Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b/ Trestného zákona, lebo na podklade zistených skutočností je dostatočne odôvodnený záver, že obvinený ako manžel poškodenej E. L. od presne nezisteného času, najmenej od mesiaca marec 2016 do mesiaca január 2022 v mieste ich trvalého bydliska alebo aj na iných miestach v okrese Michalovce tejto opakovane spôsoboval psychické a fyzické utrpenie a okolnosti, za ktorých k týmto dochádzalo, boli potvrdené vykonaním výsluchu svedkov, doloženými lekáorskými správami a fotodokumentáciou, ako aj samotným šetrením a preto vyšetrovateľ dospel k záveru, že obvinený svojim konaním naplnil všetky pojmové znaky uvedeného trestného činu.

8. Z oznámenia o stave konania pripojeného Policajným riaditeľstvom Policajného zboru v Michalovciach, odbor kriminálnej polície z 20.5.2022 sp. zn. ČVS: ORP - 156/1-VYS-MI-2022 odvolací súd zistil, že vo vyšetrovanej veci boli realizované výsluchy rodinných príslušníkov mal. Y. L., výsluch pediatričky maloletej, učiteľiek z materskej školy. Z výsluchov pediatričky, ako aj z výsluchov učiteľiek nevyplývalo žiadne podozrenie na týranie dieťaťa. Svedkyne zhodne vypovedali, že si nevšimli ani najmenšie náznaky, aby bolo maloletej či už fyzickým alebo psychickým spôsobom ubližované. Do konania bola na zrealizovanie vyšetrovania a podania znaleckého posudku pribratá súdna znalkyňa PhDr. C. W., ktorá vyšetrovanie maloletej realizovala 10.5.2022, avšak doposiaľ znalecký posudok nebol doručený. Zo správy vypracovanej pracovníčkami ÚPSVaR v Michalovciach dňa 13.4.2022 pre potreby trestného konania bolo zistené, že pri šetrení v rodine neboli zistené nedostatky v starostlivosti matky o maloleté dieťa. Maloletá sa aktuálne nachádza v bezpečnom prostredí rodiny matky. Odchodom matky s maloletým dieťaťom z domácnosti otca, kde dochádzalo k násiliu v rodine, matka eliminovala rizikové faktory, ktoré by mohli ohrozovať zdravý rast a vývin maloletého dieťaťa. V domácnosti, kde sa teraz zdržiava, si jej členovia navzájom pomáhajú. Rodičia maloletého dieťaťa sú teraz v rodičovskom konflikte. Matka maloletého dieťaťa vyhľadala pomoc právnika aby riešila rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu. Rola otca v živote dieťaťa je veľmi dôležitá, avšak maloletá teraz výrazne odmieta svojho otca. Otec maloletého dieťaťa si bude musieť získať znovu jej dôveru. Teraz je vhodné stabilizovať maloleté dieťa vytvoriť prostredie citiace potreby bezpečia, istoty a lásky. Pri predbežnom zhodnotení maloletého dieťaťa bola určená nízka miera ohrozenia a matke dieťaťa bolo poskytnuté sociálne poradenstvo.

9. Konania vo veciach starostlivosti súdu o maloletých sa prejednávajú a rozhodujú podľa zák. č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“).

10. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

11. Podľa § 325 ods. 1 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery, alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

12. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Podľa ods. 2 tohto ustanovenia, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov

napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

13. Výroky uznesenia o výchove (I.), povinnosti matky podať návrh (III.) neboli odvolaním napadnuté, nadobudli právoplatnosť preto neboli predmetom odvolacieho konania (§ 367 ods. 2 CSP)

14. Z citovaných zákonných ustanovení vyplýva účel neodkladného opatrenia, ktorým je predbežná, rýchla i keď len dočasná úprava právnych (nie len faktických) pomerov účastníkov. Nariadenie neodkladného opatrenia predpokladá, aby sa aspoň osvedčila danosť práva (nároku) a aby neboli vážnejšie pochybnosti o jeho potrebe. Neodkladné opatrenie je inštitútom procesného práva, ktoré môže súd použiť, ak je potrebné, aby boli dočasne upravené pomery účastníkov, alebo ak je obava, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený. Neodkladné opatrenie je predbežným aj v tom, že sa ním neprejudikujú práva účastníkov a tretích osôb. Nie je končným rozhodnutím, lebo jeho účelom je iba dočasná úprava pomerov účastníkov. Nevyhnutným predpokladom pre vyhovieť návrhu na vydanie neodkladného opatrenia je naliehavosť potreby predbežnej úpravy pomerov. Táto naliehavosť je príčinou, že súd môže rozhodnúť iba na základe osvedčenia tvrdených skutočností bez toho, že by musel byť tvrdený nárok nepochybne preukázaný. Posúdenie, či a kedy je takáto potreba daná, je ponechané na úvahu súdu, pričom je potrebné starostlivo skúmať všetky dôsledky, ktoré by mohli nastať pre účastníka nariadením neodkladného opatrenia. Vo všetkých konaniach starostlivosti súdu o maloleté deti je prioritný záujem dieťaťa.

15. Odvolací súd preskúmal napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie v zmysle zásad vyplývajúcich z § 65 a § 66 CMP bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP a contrario a dospel k rovnakému právnomu záveru ako súd prvej inštancie, že v danom prípade bola splnená zákonná podmienka pre nariadenie neodkladného opatrenia, ktorou je naliehavosť dočasnej úpravy pomerov daná záujmom maloletého dieťaťa na udržaní a prehľbovaní prirodzenej väzby k obidvom rodičom. Otec maloletej dostatočným spôsobom osvedčil naliehavosť potreby upraviť jeho styk s dieťaťom, a to najmä so zreteľom na skutočnosť, že rodičia maloletej spolu nežijú a nevedia sa dohodnúť na podmienkach pravidelnej realizácii styku otca s dieťaťom, pričom neochota vzájomne kooperovať vo veci výkonu rodičovských práv a povinností je rozhodne v rozpore so záujmom maloletého dieťaťa. Dlhodobejšia absencia otca pri výchove dieťaťa môže so zreteľom na jeho vek spôsobiť úplné odcudzenie, preto je nariadenie neodkladného opatrenia dôvodné a v najlepšom záujme dieťaťa. Odvolací súd zdôrazňuje, že rodičovské práva a povinnosti sú budované na základe rovnoprávneho postavenia otca a matky pri ich výkone, pričom je v záujme dieťaťa, aby mu nebolo odňaté právo mať zabezpečený pravidelný osobný kontakt s oboma rodičmi. Ani jednému z rodičov nepatrí právo obmedzovať pri starostlivosti o dieťa druhého rodiča (pokiaľ o tom nerozhodne súd). Je predovšetkým na rodičoch, aby maloletému dieťaťu zabezpečili bezkonfliktné a stabilné výchovné prostredie a úlohou matky, ktorá aktuálne zabezpečuje osobnú starostlivosť o dieťa, vytvoriť priaznivé podmienky na uskutočnenie styku otca s dieťaťom. Zároveň je potrebné zdôrazniť, že vo veciach starostlivosti súdu o maloleté deti je nutné použiť takú interpretáciu účelu neodkladného opatrenia v súlade s čl. 32 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd a čl. 18 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, výsledkom ktorého nemôže byť minimálna miera ochrany základných práv ako určitého štandardu, ale predbežné opatrenie upravujúce styk rodiča s dieťaťom musí byť použité s ohľadom na charakter a význam ním chráneného záujmu, ktorým je umožniť aj rodičovi, ktorý s dieťaťom trvale nežije, pravidelný a čo najširší kontakt, pretože je to práve množstvo času, v ktorom je možné realizovať i neverbálne výchovné pôsobenie rodiča tzv. výchovu prítomnosťou či príkladom, ktorá je, ako je všeobecne známe, tou najúčinnjšou výchovnou metódou.

16. Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožnil s rozhodnutím súdu prvej inštancie o úprave styku otca s mal. Y., ako aj rozsahom a frekvenciou stretnutí, ktoré zodpovedajú účelu neodkladného opatrenia, ktorým je len dočasná a neodkladná úprava pomerov účastníkov. Vo vzťahu k odvolacím námietkam otca uvádza, že prítomnosť rodiča, ktorý má dieťa v osobnej starostlivosti, je pri realizácii styku dieťaťa s druhým rodičom potrebná a žiaduca a súd o nej rozhodne iba výnimočne, ak si to vyžaduje najlepší záujem dieťaťa a na nevyhnutý čas. Právo stretávať sa s dieťaťom zaručuje oprávnenej osobe právo dieťa vidieť, právo na prístup k dieťaťu, právo určiť miesto a spôsob trávenia času počas stretávania, právo výlučne výchovne na dieťa počas tohto času pôsobiť a právo na náhradu za čas stretávania, ktorý sa nere realizoval z dôvodov, ktoré nespočívali v osobe oprávneného. Z predloženého spisu vyplýva, že maloletá otca pozná, aktuálne sa nachádza v prostredí rodiny matky z dôvodu odchodu matky s maloletou z domácnosti otca, kde dochádzalo k násiliu v rodine. Matka eliminovala rizikové faktory,

ktoré by mohli ohrozovať zdravý rast a vývin maloletého dieťaťa. Rodičia maloletého dieťaťa sú v rodičovskom konflikte. Rola otca je v živote maloletého dieťaťa veľmi dôležitá, ale maloletá však teraz výrazne odmieta svojho otca, ktorý si bude musieť získať znovu jej dôveru a teraz je potrebné maloleté dieťa stabilizovať, preto je v jej záujme obmedzovať jej právo stretávať sa s otcom v prítomnosti matky. Z týchto dôvodov odvolací súd potvrdil uznesenie v napadnutom výroku o úprave styku ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 CSP a podľa § 387 ods. 2 CSP sa v odôvodnení obmedzil iba na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia a na zdôraznenie správnosti rozhodnutia doplnil ďalšie dôvody.

17. Rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 vety druhej CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 a nasl. CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Uvedená povinnosť neplatí, ak je dovolateľ fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).